

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatuntekstiä.

Kunnian kuninkaan alennustie

Matt. 21:12-17
Palmusunnuntai 5.4.

Palmusunnuntaina alkaa kunnian kuninkaan alennustie. Betaniassa Marian voitelema Jeesus ratsasti Jerusalemiin kohdatakseen siellä kärsimyksen ja kuoleman. Näin palmunoksat muistuttavat meitä paitsi kärsimyksestä myös siitä, että Jeesus voitti kuoleman. Siksi palmusunnuntainakaan emme ajattele vain Jeesuksen kärsimystä vaan myös sitä, että hän kärsimisellään ja kuolemallaan antoi meille elämän. Siksi palmunoksat ovat myös toivon ja voiton merkki.

Kolmannen vuosikerran mukainen Palmusunnuntain evankeliumi kertoo, mitä tapahtui palmusunnuntain jälkeen eli seuraavana päivänä siitä, kun Jeesus oli ratsastanut Öllymäen rinnettä Jerusalemiin.

Jeesus ratsasti aasilla Kuninkaana, ja selaisena hän meni myös temppeliin. Siellä oikea jumalanpalveluksen vieto oli häiriintynyt, kun ihmiset kävivät kauppaa tempelin esipihalla. Kuninkaallisella arvovalalla Jeesus hääsi pois myyjät ja ostajat. Ei kukaan muu kuin Messias, Daavidin Poika, uskaltaisi tehdä sitä, mitä Jeesus teki.

Mutta mitä Jeesus siis teki? Rahanvaihtajat ja uhrieläinten myyjät hoitivat tehtäväänsä varsinaisen tempelin ulkopuolel-

la sijaitsevassa ns. pakanoiden esipihassa, joka oli pylväskäytävien reunustama alue itse temppelirakennuksen ympärillä. Esipihaa ja varsinaista temppelialuetta erotti noin puolitoista metriä korkea kiviaitus, jonka toiselle puolelle vain juutalaisilla oli oikeus mennä. Pappien suostumuksella pakanoiden esipiha-alueella oli lupa harrastaa rahanvaihtoa ja kaupata uhrieläimiä. Uhrieläimiä tarvittiin, koska Mooseksen lain mukaan niitä oli uhrattava syntitai yhteysuhrina Jumalalle. Mooseksen lain mukaisen jumalanpalveluselämän tärkeimpänä elementtinä olivat juuri uhraamiset. Toisaalta missään muussa paikassa kuin Jerusalemin temppelissä ei ollut lupa uhrata eläimiä. Siksi juutalainen kansa ei nykyään voi enää viettää Mooseksen lain edellyttämiä jumalanpalveluksia, koska temppeliä ei enää ole.

Koko temppelialue oli lähes suorakulman muotoinen. Se oli itä-länsisuunnassa noin 460 metriä ja etelä-pohjoissuunnassa noin 280 metriä. Luvut auttavat ymmärtämään, miksi Jeesuksen toimittama tempelin puhdistus kuvaa hänen mahtavaa valtaansa ja auktoriteettiaan. Siksi tempelin puhdistaminen julistaa niin voimallisesti myös Jeesuksen kuninkuutta.

Jerusalemin tempppelin asema mahdollisti sen, että uhrieläimiä voitiin myydä myös ylihintaan. Aivan ilmeisesti myyjät siihen kiusaukseen ajoittain lankesivatkin.

Rahanvaihtajia puolestaan tarvittiin temppeleveron maksua varten. Pyhiinvaeltajat tarvitsivat uhrieläimiä mutta myös rahanvaihtajia, jotta olisivat kyenneet maksamaan temppeleveron. Pyhiinvaeltajat maksoivat temppeleveron useimmiten juuri pääsiäisjuhlien aikana, jolloin kaupunkiin saattoi tulla satakin tuhatta henkeä eri puolilta Rooman valtakuntaa. Temppeleveron maksamiseksi soveltuivat vain tietynlainen kolikko, joka ei ollut yleisessä käytössä. Sellaisen kolikon saamisen helpottamiseksi tarvittiin rahanvaihtajia.

Miksi Jeesus siis puhdisti temppelin? Miksi hän ei hyväksynyt toimivaa ja aivan ilmeisesti tarpeellistakin järjestelmää?

Temppelin papistolla oli mahdollisuus käyttää tilannetta taloudellisesti hyväksyen ja antaa myyjien hinnoitella uhrieläimet mielensä mukaan. He puolestaan saattoivat ottaa itselleen myyjiltä provisiot. Oltiin luonnollista ajatella, että Jeesus olisi ajatellut ennen muuta näiden ihmisten ahneutta, kun hän puhdisti temppelin. Mutta siinä ei ole koko totuus.

Raamattu näet kertoo Jeesuksen moittineen myyjien lisäksi myös ostajia. Jeesus ajoi ulos myös ostajat, joita on täytynyt tuohon aikaan olla paikhan päällä jo satoja, ellei tuhansiakin. Eihän ostajia voitu syyttää kiskurihinnoista!

Jeesus sanoi sekä myyjille että ostajille temppeleistä: ”Te teette siitä rosvojen luolan”? Jeesus ei näin noussut puolustamaan erityisesti pyhiinvaeltajien oikeuksia, vaan hän kohdisti arvostelunsa koko järjestelmää kohtaan. Jumalanpalveluksen sijasta tärkeimmäksi olikin noussut kaupankäynti. Pääsiäisaikana Jerusalemiin saattoi tulla satojatuhansia juutalaisia eri puolilta Välimeren aluetta, ja on helppo kuvitella, millainen ruuhka rahanvaihtajien ja kyyhkysten myyjien kohojuen luona on vallinnut. Huomaa, että rosvojen luola on paikka, jota varkaat pitävät turvapaikkanaan.

Koko temppeelialueesta oli kadonnut ydin. Sen olisi pitänyt olla rosvojen turvapaikan sijasta paikka, jossa palvellaan Jumalaa. Jeesus nousi siis vastustamaan koko sitä järjestelmää, joka oli tehnyt jumalanpalvelemisesta liiketoimintaa. Toimin-

nalla oli kuitenkin uskonnollisten johtajien tuki. Jeesus olisi tuskin voinut selvemmällä tavalla asettua vastustamaan aikansa uskonnollisia johtajia. Karkottamalla rahanvaihtajat sekä kyyhkysten myyjät että ostajat Jeesus osoitti olevansa suurempi kuin kaikki ne, jotka olivat tuollaisen järjestelmän kehittäneet. Niin tehdessään hän paljasti olevansa Messias. Jeesus lainasi sekä Jesajaa että Jeremiaa. Jer. 7:11:ssä ovat sanat: ”Rosvojen luolanako te pidätte tätä temppeleä, joka on minulle omistettu? Siltä se minustakin näyttää, sanoo Herra.” Jeremian tarkoittama Salomon temppeli hävitettiin, eikä toisenkaan temppelin kohtalo sen parempi ollut.

Temppelin puhdistamisen jälkeen uskonnolliset johtajat päättivät lopullisesti Jeesuksen surmaamisesta. Niin kauan kuin hänen puheensa olivat kosketelleet vain ihmisen sieluntilaa, se ei ollut häirinnyt liikaa näiden ihmisten elämää. Mutta kun se alkoi vaikuttaa myös kukkaron sisältöön, tilanne oli aivan toinen. Siksi Jeesuksesta oli päästävä eroon.

Jeesuksen temppelin puhdistamisteko oli ennen muuta vertauskuvallinen. Vastaavalla tavalla oli toiminut noin 600 vuotta aikaisemmin pappi Hesekiel, jonka puhe oli ollut monta kertaa äänetöntä. Hesekiel oli esim. särkenyt kotinsa seinän ja mennyt siitä ulos sen sijaan, että olisi käyttänyt ovea. Silloin hänen tekonsa oli viestinyt piiritettyyn Jerusalemiin jääneiden surkeasta kohtalosta. Nyt Jeesus teki jotakin vastaavaa. Hän lopetti hetkeksi uhrieläinkauppan ja temppeleveron maksamisen. Se, jolla oli silmät nähdä, ymmärsi, mistä oli kysymys. Muille teko jäi vain häirikön mielenosoitukseksi.

Jeesuksen luo temppeliin tuli sokeita ja rampoja, jotka hän paransi. Myös tämä Jeesuksen toiminta pitää sisällään muutakin kuin sen, että tietyt vaivatut saivat avun. Tärkeää on huomata, että sokeat ja rammatt tulivat temppeliin parannettaviksi. 2. Sam. 5:7–8:ssa kerrotaan Daavidin säädöksestä: ”Sinä päivänä hän sanoi: ’Te, jotka tahdotte kukistaa jebusilaiset, pistäkää hengiltä nuo sokeat ja rammatt, joita Daavid ei voi sietää.’ Tämän vuoksi sanotaan: ’Sokeat ja

rammat eivät pääse sisälle pyhäkköön.”

Daavidin laatiman säädöksen perusteella sokeat ja rammatt eivät olleet tervetulleita temppeleihin. Nyt kuitenkin näemme sokeita ja ontuvia tulevan temppeleihin Jeesuksen parannettaviksi. Tämä on ainoa kerta, jolloin Raamatussa kerrotaan Jeesuksen parantaneen ketään temppeleissä. Siksi erityisesti nämä parantamiset olivat julistusta jos sinänsä. Ne kertoivat niille, jotka tahtoivat nähdä, että tässä on enemmän kuin Daavid. Nyt läsnä on itse Messias, jonka luo saa tulla jokainen ahdistettu ja torjuttu ihminen. Se kertoo siitä, ettei Jeesuksen luokse päästäkseen kenenkään tarvitse olla yhtään parempi tai salonkikelpoisempi kuin on. Hänen luokseen ja hänen parannettavakseen saa tulla jokainen, joka on tajunnut sokeutensa ja ontumisensa.

Kuitenkaan Jeesus ei pakota ketään seuraansa. Hän ei pakottanut edes uskonnollisia johtajia. Tuossa hetkessä kansan uskonnollisen johtajiston ehdoton kerma oli saanut tilaisuuden löytää Vapahtajan elämään. He seisivat hänen vieressään ja saattoivat koskettaakin häntä, mutta yhtä kaikki se ei heitä hyödyttänyt. He torjuivat ainoan apunsa. Niinpä Jeesus jätti nämä epäuskoiset epäuskonsa kanssa kauniiseen temppeleihin ja lähti noin 2,5 km:n päässä Jerusalemissa itään sijaitsevaan Betaniaan yöksi. Siellä Jeesus evankeliumikirjojen mukaan vietti yönsä ennen viimeisiä koitoksia ja kärsimystä ja sitä seurannutta ylönousemusta, joka avasi meillekin tien ikuisen elämään.

Jukka Norvanto

Sanansaattajien radiopastori

Pyhä ehtoollinen

Matt. 26:17-30
Kiiristorstai 9.4.

Happamattoman leivän juhla alkoi nisan-kuun 15. päivä. Koska päivän katsottiin alkavan edellisestä illasta, happamattoman leivän juhlan ensimmäinen päivä tarkoittaa

tässä nisan-kuun 14. päivän iltaa. Nisan-kuun 14. päivänä pääsiäis- lammas teurastettiin ja syötiin illalla. Synoptiset evankeliumit ovat yksimielisiä siitä, että Jeesus vietti pääsiäis-ateriaa samaan aikaan kuin muutkin juutalaiset eli nisan-kuun 14. päivän iltana. Johannes ajoittaa tämän aterian toisin: Joh. 18:28:n mukaan juutalaiset valmistautuivat pääsiäisateriaan sinä päivänä, kun Jeesus ristiinnauliittiin. Näin ollen Jeesus olisi ollut aterialla opetuslastensa kanssa nisan-kuun 13. päivänä. Näin Jeesuksen ristiinnaulitseminen ajoittuisi samaan aikaan, kun pääsiäis- lammas teurastettiin. Periaatteessa on mahdollista, että Jeesus olisi opetuslapsineen viettänyt pääsiäisateriaa päivää aikaisemmin. Näin saattoi joskus tapahtua, ja tällöin pääsiäisateria syötiin ilman pääsiäis- lammasta. Joka tapauksessa synoptikkojen ja Johanneksen ero tässä asiassa on jäänyt selittämättä.

Olennaista on se, että Jeesuksen tehtävän päällä oli tulossa päätöksensä. Hän tiesi, että pian hän tuli antamaan henkensä. Mutta ennen pitkänperjantain kärsimyksiä Jeesus kokoontuu vielä kerran opetuslastensa kanssa yhteen. Matteus oikoo tekstissään vähän mutkia suoraksi: häntä ei kiinnosta selittää, miten Jeesus sai ateriapaikan käyttöönsä, vaan menee suoraan asiaan. Se, että Jeesus sai talon käyttöönsä niin vaivat- tomasti, kertoo todennäköisesti siitä, että kyseessä oli jonkun hänen opetuslapsensa talo. Kunpa meidänkin ovemme olisivat aina yhtä avoimet Jeesukselle!

Jeesuksen ja opetuslasten illanvietossa Jeesus alkaa puhua ikäviä asioita. Hän sanoo, että hänen aikansa on lähellä. Matteus käyttää kreikan sanaa, joka voidaan kääntää ”sopiva aika”. Vaikka inhimillisesti ajatellen haluaisimme keskeyttää tästä alkavan tapahtumaketjun, se on kuitenkin osa Jumalan suurta suunnitelmaa. Ihmiset tulivat tappamaan Jeesuksen, mutta se hetki on Jumalan käsissä. Jeesus sanoo, että yksi hänen kanssaan syövästä tulee kavaltaamaan hänet. Tämä herätti ymmärrettävästi suurta ihmetystä, sillä ateriyhteys oli merkki sytävydestä ja keskinäisestä luottamukses- ta. Jo tässä vaiheessa Jeesus osoittaa, että hän on kuuliainen Isälle: hän tietää, ku-

ka hänet kavaltaa mutta ei tee mitään asian estämiseksi. Aikaisemmin Jeesus oli aina selvinnyt pinteestä: kerrankin hän oli kävellyt häntä kivittämään tulleen väkijoukon halki aivan kuin mitään ei olisi tapahtunut. Mutta nyt hän tiesi aikansa tulleen. Jeesus tarkentaa kavaltaajansa henkilöllisyyttä kolmeen kertaan. Ensin hän puhuu koko opetuslapsijoukosta (yksi teistä), sitten niistä, jotka ovat hänen kanssaan aterialla (se, joka syö samasta vadista kuin minä), ja sitten hän vielä vastaa Juudaksen kysymykseen: ”Itsepä sen sanoit.” Muut opetuslapset eivät ilmeisestikään ymmärtäneet Jeesuksen sanoja Juudakselle, tai sitten he eivät kuulleet niitä.

Kaiken tämän keskellä Jeesus asettaa ehtoollisen. Hän tekee sen ikään kuin perheenpään ominaisuudessa. Jokaisen maljan ja ruokalajin kohdalla luettiin tietyt rukoukset, jotka olivat kiitosta Jumalalle hänen hyvistä lahjoistaan. Pääsiäisateriaan liittyi myös olennaisena osana Jumalan pelastustekojen muistaminen. Nyt Jeesus tekee joutain, mikä on aivan uutta: leipää antaessaan hän sanoo: ”Tämä on minun ruumiini.” Ja viiniä jakaessaan: ”Tämä on minun vereni.” Näin sanoessaan Jeesus ei tarkoita, että tämä leipä ja viini kuvaavat tai symboloivat hänen ruumistaan ja vertaan, vaan hänen käyttämänsä sanat on tulkittava yksinkertaisesti: tämä on yhtä kuin hän itse, kaikki mitä hän on ja omistaa.

Tässä pääsemme ehtoollisen ytimeen, josta meidän on pidettävä kiinni. Ehtoollinen on suuri salaisuus, joka aukeaa meille vain uskon silmin. Kun tulemme ehtoollispöytäan, saamme uskoa, että tässä leivässä ja viinissä on todellinen Kristuksen ruumis ja veri. Järkeä tahtoo meille sanoa, että ehtoollisen tulisi olla vain Jeesuksen muistoateria ja kristittyjen yhteyden ateria. Ehtoollinen on kyllä myös kaikkea tätä, mutta ennen kaikkea siinä kohtaamme konkreettisesti Jeesuksen.

Jeesuksen veri on sen uuden liiton veri, jonka Jumala teki Jeesuksessa ihmisten kanssa. Liitto oli vahvistettava verellä, ja Jeesuksen veri vuoti, jotta yhteys Jumalan ja ihmisen välillä olisi mahdollinen. Kristuksen tähden meille avautuu ikuinen

elämä ja syntien anteeksiantamus. Saamme tulla ehtoollispöytäan kuulemaan Jeesuksen sanat: ”Sinun puolestasi annettu ja vuodatettu.”

Monet vanhemmat ihmiset ajattelevat, että ehtoollinen on nykyään liian usein, ja että siitä on karissut se juhlallisuus, joka siinä ennen oli. Mutta on hyvä muistaa, että jokainen jumalanpalvelus on Jumalan kansan juhla ja ehtoollinen on siinä yhteinen juhla-ateria. Ehtoollinen on tarkoitettu meille matkaevääksi. Siinä syntinen saa syntinsä anteeksi ja väsynyt saa virvoituksen. Saamme tulla ehtoolliselle aina, kun tunnemme itsemme syntisiksi ja epäonnistuneiksi. Ehtoollinen on kaikkien syntisten ateria – Matteuksen mukaan Juudaskin oli mahdollisesti vielä ehtoollista asetettaessa paikalla. Tähän sisältyy myös varoituksen sana: Armoa tarjotaan kaikille, mutta jotkut hylkäävät sen. Armopöytä on katettu kaikille – älä tule sinne varmana omasta hurskaudesta, vaan tule syntisenä kohtaamaan Vapahtajaasi, joka tahtoo sinut armahtaa.

Jarmo Happonen

Padasjoen seurakuntapastori

Kirous on kumottu

Matt. 27:33-54

Pitkäperjantai 10.4.

Meidän on hyvin vaikea päästä kuulemaan ristiinnaulitsemiskertomusta sillä tavoin kuin lukiessamme jännittävän romaanin loppuhuipennusta. Kuitenkin evankelistat – Matteus mukaan luettuna – kertovat järkyttävän tapahtuman, johon on vihjailtu pitkän matkaa, mutta joka silti on juonenkäänteenä täysin yllättävä. Samalla kun tämä kauhistuttava juonenkäänteä tapahtuu, vyörytetään lukijan silmien eteen massiivinen arsenaali viittauksia sekä Vanhaan testamenttiin että evankeliumin aiempiin tapahtumiin. Juuri näin pitikin käydä. Tähän kaikki viittasi.

Erityisen selkeästi taustalla ovat kaksi psalmaa: 22 ja 69. Kumpikin noista psalmeista on kuvaus kärsivästä ja pilkan koh-

teena olevasta henkilöstä. Henkilö kärsii vääryyttä ja odottaa Herran apua. Lopulta psalmit päättyvät siihen, että nöyrät ja ne, jotka Herraa palvelevat, saavat ylistää Jumalaa hänen avustaan ja pelastuksestaan. Ajattelen, että näiden psalmien kokonaisuus – eivät pelkästään yksittäiset jakeet – ovat merkittäviä ristiinnaulitsemisen kannalta. Tarkoitus ei ole sanoa jonkin yksittäisen jakeen todistavan sen, että Jeesuksen kuolema oli ennustettu Vanhassa testamentissa. Tarkoitus on sanoa, että koko Vanhan testamentin teema kulminoituu tähän historian käänteeseen.

Juutalainen kansa koki, että pakkosiirtolaisuuden loppumisenkin (536 eKr.) jälkeen he olivat jääneet eksiiliin. Eihän kansa ollut saanut itsenäisyyttä. Ei se ollut saanut Daavidin sukuista kuningasta. Viljelykset ja viinitarhat kuuluivat usein rikkaille roomalaisille. Monien juutalaisten mielestä myös temppelehti toimi vähintäänkin arveluttavasti. Kun Jeremia oli ennustanut, että kansan pakkosiirtolaisuus kestäisi 70 vuotta (Jer. 29:10, vrt. Dan. 9:2), niin Daniel kertoi myöhemmin, että jumalattomuuden päättymiseen menisikin 70 vuosiviikkoa (Dan. 9:24). Tätä todellista vapautusta Jeesuksen aikana odotettiin. Odotettiin, että Herra itse pelastaisi, että tulisi Mooses, joka kuljettaisi kansansa orjuuden alta, että tulisi Daavidin sukuinen vanhurskas kuningas. Odotettiin, että Herra ottaisi pois kansansa kirouksen.

Tällä pelastusteolla nähtiin olevan valtava vaikutus. Sen kautta saataisiin paratiisi takaisin. Juutalaisilla ryhmittymillä oli hiukan erilaisia ajatuksia siitä, miten kansan pelastus vaikuttaisi pakanoihin. Vanhan testamentin selkeä teema on kuitenkin se, että Israelin on tarkoitus tuoda luomisessa saatu ja syntiinlankeemuksessa kadotettu siunaus takaisin kaikille maailman kansoille (1. Moos. 12:3).

Tämä maailmanhistorian kulminointipiste näkyy päivän evankeliumissa. Jeesus ottaa vastaan sen rangaistuksen, joka oli odottanut täytäntöönpanoa aina syntiinlankeemuksesta lähtien. Hän ottaa vastaan myös Israelin kansan epäonnistumisesta seuranneen rangaistuksen. Hän on Jumalan

Poika, molemmissa Vanha testamentillisissä merkityksissään: Hän on Israelin kansa (2. Moos. 4:22) ja hän on Israelin kuningas (2. Sam. 7:14). Sekä kansaa että kuningasta saatettiin Vanhassa testamentissa nimitellä Herran palvelijaksi (eli orjaksi). Niinpä Jeesus kärsiikin roomalaisten orjille tarkoittaman ristinkuoleman.

Auringon pimeneminen on viittaus Jumalan tuomioon, joka käy nyt maan yli. Jumala tuomitsee vanhurskaasti, ja näin maailman kirous on kärsitty. Temppelehti väli-verhon repeämisen on usein ajateltu (Hepr. 6:19 pohjalta) viittaavan siihen, että tie kaikkeinpyhimpään on auki. Matteuksen materiaalin pohjalta yhtä perusteltu ajatus on, että Jumala poistuu temppeleistä (Matt. 23:38). Niinpä Jeesus osoittaa ylösnousemuksensa jälkeen uuden paikan, jossa Jumala voidaan kohdata (Matt. 28:18–20). Kaikessa tässä toteutuu se, mitä on luvattu. Siunaus on nyt ansaittu kaikille maailman kansoille (Ps. 22:28). Sen merkiksi myös haudat aukenevat. Tämä kertoo siitä, että uusi todellisuus on syntynyt. Herran kansa on herätetty kuolleista, kuten Hesekiel kuvaa (Hes. 37).

Me kristityt olemme tuo uudeksiluotu kansa (Ps. 22:32), jonka yltä kirous on poistettu. Siksi me odotamme kuolleiden ylösnousemusta ja tulevan maailman elämää, jossa tämä maailmamme luodaan uudeksi.

Antti Leinonen

Oulun ja Kajaanin

OPKOn opiskelijatyöntekijä, TM

Jeesus haudassa

Job 19:25-27; 1.Piet. 3:18-22;

Matt. 27:62-66

Hiljainen lauantai 11.4.

Hiljainen lauantai on nimensä mukainen myös saarnaamisen suhteen. Harvoin näistä teksteistä ja Jeesuksen haudassa olostaa saarnataan, koska pääpaino on riemullisessä ylösnousemisessa ja pääsiäisyön messussa.

Jobin profetia Jeesuksesta on ihana toivon lähde jokaiselle kuoleman iskuja täällä itkevälle. Kerran oma kuolemamme silmien edessä saamme toimia Jeesuksen tavoin ja uskoa henkemme taivaallisen Isän käsiin, sillä lunastajamme elää. Onhan meidät pyhässä kasteessa yhdessä hänen kanssaan haudattu, jotta saisimme elää uutta ylösnousemuselämää. Jeesuksen kuolema on meidän kuolemamme ja hänen ylösnousemuksensa on meidän voittomme.

Kasteessa tapahtuva luopuminen perkeleestä ja hänen valtakunnastaan on mahdollista, koska Kristus on voittanut synnin, kuoleman ja perkeleen vallan. Kristus astui alas helvettiin ja julisti täydellisen voittonsa kaikesta pahan vallasta. Käärmeen pää on poljettu rikki. Kristuksen valtakunnan lapsina saamme olla todella vapaita. Saamme joka päivä turvautua kasteen meillemme antamaan pelastukseen ja uskossa omistaa kaikkien syntien anteeksiantamuksen iloon, rauhaan ja vapauteen asti. Ajan vaivat ja perisyntien turmeluskin jäävät kerran taakse. Nyt kilvoittelemme uskossa, mutta kerran saamme omin silmin nähdä Jumalan kasvoista kasvoihin.

Hiljaisen lauantain tekstit alleviivaavat ja pohjustavat ylösnousemuksen varmuutta, suuruutta ja merkitystä. Monet dokumentit todistavat Jeesuksen todellisen ruumiillisen kuoleman ja hautaamisen. Ehkä vahvin todistus on juuri vastustajien toiminta. Näin juutalaiset ja roomalaiset yhdessä varmistavat, että Jeesuksen ruumis todella on haudassa, se ei ole sekaantunut muihin eikä sitä ole varastettu. Sinetti ja sotilasvartiokin saavat todistaa ylösnousemuksen historiallisuutta.

Tätä edeltävät tapahtumat ja keskustelut ovat mielenkiintoisia. Alkaneen sapatin pyhydestä välittämättä juutalaisten hengelliset johtajat lähtivät saastaisen pakanan palatsiin. Jo Jeesuksen oikeusmurhan toteutus oli merkillisellä tavalla yhdistänyt heitä roomalaisten hallintoon ja oikeuslaitokseen. Jeesuksen lausuma ennustus ylösnousemuksestaan kolmantena päivänä Joonan esikuvan mukaan oli käynyt polttelemaan heidän sisimmässään, ja tämäkin sana piti tukahduttaa sotajoukon voimalla. Jeesus

oli heille villitsijä ja eksyttävä. Mutta tämä kaikki heidän omien normiensa rikkomisen palveli siis Jumalan tarkoituksena ja viimeisestä villityksestä tuli ensimmäistä pahempi.

Rohkenen soveltaa tätä jossain määrin myös oman kirkkomme johdon toimintaan. Omasta halusta on luovuttu omasta pyhydestä ja maallisen lainkin suomasta autonomiasta. Vastoin kristallinkirkasta Jumalan sanan totuutta on liittouduttu maallisen oikeuden kanssa. Jumalan sanaan sitoutuminen ja omantunnon kristillisuus on tehty lainsuojattomaksi. Sellaiset ovat villitsijöitä, jotka häiritsevät yleistä rauhaa. Kirkon johdon aiheuttama törmäys on johtanut meidän aikamme oikeusmurhiin ja laittomuuteen lain ja oikeuden varjolla. Totuus ja rakkaus on myyty ensimmäisinä yhteiskunnallisen hovikelpoisuuden säilyttämiseksi. Ja vielä on paljon nieltävää. Mutta onko tämä enää Kristuksen kirkko? Kristuksen kirkkoa eivät helvetin portitkaan voita. Hänelle on alistettu enkelit, vallat ja voimat.

Johan Helkkula

Keminmaan seurakuntapastori

”Kristus on voittanut kuoleman”

Mark. 16:1-8

Pääsiäisyö 11.4.

Pääsiäisyön ja pääsiäispäivän sanoman ero on hiuksenhieno. Evankeliumikirjan mukaan pääsiäisyön jumalanpalveluksen tarkoitus oli alun perin Herran odottaminen ja vasta auringonnousu symboloi Jeesuksen kuolleista nousemista. Pääsiäisyön tunnelmassa on siis vielä iloista, aavistelevaa odotusta, mutta vielä silmät eivät ole avautuneet sille, mitä todellisesti on tulossa.

Naiset olivat menossa voitelemaan kuolleeseen Jeesuksen ruumista. Tällä eleellä he osoittivat kiintymystä ja kunnioitusta Mes-tariaan kohtaan. Heillä ei kuitenkaan ollut vielä kristillistä uskoa, sillä emmehan me

palvo kuollutta vaan ylösnoussutta Jeesusta. Ei ole kristillistä pelastussanomaa ilman ristinnaullittua mutta myös kuoleman voittanutta Jeesusta. Moni uskonto myöntää Jeesuksen olleen hyvä opettaja ja jopa profeetta, mutta sittenkin hänen ajatellaan kuolleen tavallisten ihmisten tapaan. Naiset olivat siis vielä kiinni tässä vanhassa ajattelumallissa, mutta vähitellen Jumala oli valmistaamassa heitä uuteen.

Naiset olivat huolissaan raskaasta kivestä haudan edessä. Painavan kiven tarkoituksena oli pitää haudanryöstäjät poissa. Tapahtuihan tuona aikana yleisesti, että hautoja otettiin omatoimisesti uuteen käyttöön: edellisen ruumiin mädännyt luut kuskattiin pois ja uusi ruumis tuotiin tilalle. Jeesuksen ollessa kyseessä asiattomiin vierailuihin haudalla liittyi fariseusten ja ylipappien kannalta vielä paljon suurempi huoli: he pelkäsivät opetuslasten varastavan ruumiin, ja näin viimeisestä villityksestä tulisi edellisiä pahempi (Matt. 27:62–66).

Painavassa kivessä ja sen syrjään siirtämisessä konkretisoituu jotakin ihmisen epäuskosta ja Jumalan mahdollisuuksista. Siellä missä ihminen huolehtii tulevista asioista, on Jumala jo tehnyt jotakin, mikä vuoksi se huoli on aivan turha. Jumala kutsuu meitä pyhään huolettomuuteen ja katsomaan niihin mahdollisuuksiin, joita hän on Jeesuksessa valmistanut. Se mitä Jeesuksessa meille annetaan, on riittävästi. Kun siihen suuntaudumme, sen ohessa meille annetaan kaikki muukin, sillä meitä kutsutaan etsimään ensin Jumalan valtakuntaa (Matt. 6:33–34).

Kiven pois siirtämisessä konkretisoituu myös Jumalan pelastussuunnitelman vastustajien vähäisyys. Parhaimmatkaan ihmisvoimin pystytetyt vartiot eivät auta, kun Jumala on päättänyt tehdä jotakin. Jeesus oli loppuun saakka, myös ylösnousemistaan myöten, se kirjoitusten lupaama Messias, vaikka kirjoituksia tutkivat eivät häntä sellaiseksi tunnistanee. Näin Jeesuksen vastustajien pelkkää ”viimeinen villitys” toteutui ja varmasti paljon suurempa kuin he olisivat voineet kuvitella. Parempi siis olla Jumalan puolella kuin häntä vastaan ja löytää Jeesuksen ylösnou-

semusvoima myös oman elämän voimaksi. Jeesuksen kanssa myös me menemme läpi kuoleman ja nousemme Jumalan luokse taivaaseen.

Markus kertoo haudan tapahtumista muita evankelijoita matalammalla profiililla, kuin ”sordiino päällä”. Hän ei puhu enkelistä, vaan valkovaatteisesta nuorukaisesta. Naiset eivät myöskään heti menneet kertomaan haudan tapahtumista, vaan heitä esti pelko. Tämäkö lienee syynä siihen, että Markus on valittu vielä iloa pidättäväksi ”pääsiäisyön evankelistaksi”?

Näillä yksityiskohdilla ei ole merkitystä itse tapahtuneen kannalta. Myös liikenneonnettomuuksista kertovat saattavat muistaa yksityiskohtia hiukan eri tavoin.

Yhtenä syynä naisten pelkoon voisi olla, että he olivat vielä pelkäämään valkovaatteisen nuorukaisen todistuksen varassa. Itse he eivät vielä olleet ylösnoussutta kohdanneet. Vasta omakohtainen vakuuttuminen kasteen ja uskon lahjan kautta Jeesuksen ylösnousemuksesta tuo ihmisen iloiselle ja vapautuneelle paikalle. Kuitenkin heidän sisikunnassaan värähteli jotakin uutta ja he kokivat olevansa jonkin todella olennaisen äärellä. Alkukielessä sanotaankin heidän olleen *ekstaasin* vallassa, mikä ilmaisu ei tyhjene täysin nykyraamatun *järkytys*-ilmaisuun, vaan siinä voitaisiin nähdä positiivisempiäkin sävyjä, kuten hämmästystä ja innostusta.

Joka tapauksessa on ymmärrettävää, että he ihmiskunnan historian ihmeellisimmän tapahtuman ensimmäisinä todistajina joutuivat hetken sulattelemaan näkemäänsä ja kuulemaansa, ennen kuin veivät enkelin kehotuksen mukaisesti sanaa eteenpäin. Kun he uskaltautuivat jakamaan tätä sanomaa ja tunnustautuivat ylösnousseen uskoviksi, oli se omiaan tuomaan iloa ja rohkeutta pelon ja arkuuden tilalle. ”Värinsä tunnustamisella” on tunnetusti hyviä seurauksia. Reippaana esimerkkinä värinsä tunnustamisesta ovat esimerkiksi nuorison suosimat, jo klassikoksi muodostuneet ”Jeesus on Herra” -paidat.

Lauri Seppänen

Tampereen ja Lahden OPKOn opiskelijapastori ja Viinipuumessin pastori

Ristiinnaulittu on ylösnoussut!

Matt. 28: 1-8

Pääsiäispäivä 12.4.

Pääsiäisenä on ihana saarnata. Saamme kertoa uuden luomisen aamusta. Ihmetellä ja ihastella. Kuoleman valta on voitettu.

Anton Fridrichsen *Fyrhanda sädesåker* -kirjassa päättää hyvän selityksensä juuri tähän korostukseen. Pääsiäinen tuo valon myös meidän kristittyjen haudoille.

Menkäämme nytkin pääsiäisaamuna tai messun jälkeen rakkaittemme haudoille.

Sielläkin kerromme: Kristus on totisesti ylösnoussut. Kuolemalla ei ole viimeistä sanaa. Kuoleman rajan takana odottaa tavaan koti, jonne mekin saamme olla matkalla.

Matteus kertoo kahdesta naisesta, Magdalan Mariasta ja toisesta Mariasta, Jaakobin ja Joosefin äidistä. He menevät katsomaan hautaa. Heillä ei ole tarkoituksena päästä sisälle hautaan voitelemaan Jeesuksen ruumista.

Tässäkin näemme eron evankeliumien välillä. Ne kertovat eri tavoilla pääsiäisen tapahtumista. Minusta nuo erot, joita on ihmetelty, ennen muuta kertovat siitä suuressa surusta ja hämmennyksestä, joka oli vallannut mielen. Siihen tilanteeseen tullut ääretön pääsiäisilo sekin vielä hämmensi. Ei ihme siis, että muistikuvissa oli eroja, jotka tallentuivat evankeliumeihin sakka.

Herran enkeli istuutui kivelle! **Jukka Thurén** kysyy hauskaasti: Oliko kivi kaadettu, vai miten sellaiselle istutaan? Tämöisiä erikoisia yksityiskohtia siis löytyy pääsiäisteksteistä.

Nyt kiinnitän huomion erityisesti enkelin pitämään ensimmäiseen saarnaan.

Älkää pelätkö! Pääsiäisaamun saarna alkaa sekun kuin joulusaarna, enkelien tavaasta tuoma viesti jouluyönä. Älkää te pelätkö. Thurén sanoo, että tässä *te*-sana on erityisesti painotettu jo sanajärjestyksenkin mukaan! Tällainen kohtikäyvä, juuri meitä, sinua ja minua, koskeva on siis pääsiäissaarna.

Te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. On

hyvä huomata, että pääsiäisenäkin ja pääsiäisen jälkeen tulee kaikua ristin saarnan. Vapahtajamme Jeesus, joka nousi kuolleista kuoleman voittajana, on riippunut ristillä. Naulat ovat hänet kätensä ja jalkansa lävistäneet. Keihäänpisto on tehnyt kylkihaavan.

Orjantappurakruunu on ollut hänen päänsään. Häntä on piesty ja pahoinpidelty.

Tällainen Jeesus meillä on. Meidän tähtemme hän oli ristillä. Syntimme hän sinne kantai. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi.

Kristus kärsi kuoleman meidän syntiemme tähden ja on kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden (Room. 4:25). Saarna on tyhjä ja ontto, jos ei keskuksessa ole ristiinnaulittu Vapahtaja.

Mutta sitten Paavali osoittaa, että ontto se olisi myös, jos ei Kristus olisi ylösnoussut (1. Kor. 15). Mutta hän on totisesti ylösnoussut! Matteus käyttää voimakasta ilmaisuja, jumalallista passiivia *Egerthe* 'hänet herätettiin', se on: 'Jumala herätti hänet'.

Miten tästä vakuuttaudutaan? Päivän evankeliumi antaa siihen yhden perustavan vastauksen. Ensiksi on tyhjän haudan todistus. Naiset olivat nähneet paikan, jonne Jeesuksen ruumis pantiin. Nyt enkeli vie heidät katsomaan paikkaa, jossa Jeesus makasi. Toiset evankeliumit, erityisesti Johannes, alleviivaavat tätä tyhjän haudan todistusta. Johannes Sebedeuksen poika menee sisään, näkee ja uskoo. Hän ei näe vain paikkaa, jossa Jeesus makasi, vaan käärinliinat ja hikiliinat. Näin syntyi pääsiäisusko.

Niin se hiljaa syntyi naisissakin, joista todetaan, että he lähtivät haudalta yhtä aikaa peloissaan ja riemuissaan. Mutta lähtiesään he saivat viestin vietäväksi, jossa oli ilmaistuna se toinen ratkaiseva asia vakuuttautumisessa. Jeesus menee opetuslasten edellä Galileaan, ja siellä he saavat hänet kohdata. Jeesuksen kohtaaminen on se toinen vakuuttautumisen avainasia. Matteus sitten kertookin heti päivän evankeliumin jälkeen, että paluumatkalla haudalta ylösnoussut itse kohtasi heidät.

Niin on yhä tänään. Jeesuksen hauta on tyhjä. Voit itsekkin käydä sen toteamassa Jerusalemissa. Mutta ei sinun tarvitse mennä

sinne saakka vakuuttuaksesi. Ylösnoussut Kristus tulee tänään meitä kohtaamaan Sannassa ja sakramenteissa.

Naiset riensivät viemään sanaa Jeesuksen opetuslapsille. Näin päättyy päivän evankeliumi. Ilosanomaa viestitetään eteenpäin. Pääsiäisevankeliumi onkin mitä väkevin lähetysevankeliumi. Tyhjältä haudalta lähdetään viemään sanomaa syntien anteeksiantamuksesta ja kuoleman voittamisesta. Sillä ristiinnaulittu on ylösnoussut!

Reijo Arkkila

TT, Sleyn toiminnanjohtaja emeritus

Ylösnouseen kohtaaminen

Matt. 28:8-15

2. pääsiäispäivä 13.4.

Evankeliumi alkaa, ei epätavallisella, mutta kuitenkin ajatuksia herättävällä toteamuksella. Jeesuksen haudalta poistuvat naiset olivat yhtäaikaan peloissaan ja iloissaan. Vastakkaisten tunnetilojen kaksi ”maailmaa” olivat yhtäaikaista. Vastakohtaisuus näkyi silloinkin, kun he kohtasivat Jeesuksen paluumatkallaan Jerusalemiin. Heidän pelokkuutensa tähden Jeesus sanoi: ”Älkää pelätkö!” Mutta sitä ennen hän oli ottanut vastaan heidän ilonpurkauksensa. Hämmäntävä ja odottamaton jälleennäkeminen synnytti naisissa ilon. Samalla he olivat tekemisissä Jumalan ihmeen kanssa. Kuoleman mahti oli murrettu. Eihän Jeesus muuten olisi heidän edessään. Vaistomaisesti he osoittivat kunnioitustaan Jeesukselle. Oikea, nöyrä jumalanpelko ja aito Jumalan lapsen ilo täyttivät yhtäaikaan heidän mieltään.

Luukkaan evankeliumissa mainitaan, että haudalta palanneet naiset saattoivat myös muut Jeesuksen seuraajat hämmennyksiin. Naiset olivat kertoneet enkelinäystä haudalla ja tuoneet viestin siitä, että Jeesus elää. Se oli heille kouriintuntuvasti osoitettu.

Vastakkaiset tunnetilat ovat tavallisia Ju-

malan lasten elämässä. Kristityssä on turvallinen luottamus Jumalan apuun ja johdattukseen mutta usein samalla kertaa pelkoa ja epäilyksiä. Kuulin joskus kerrottavan seurueesta, jonka oli ylitettävä syvä rotko korkealla olevaa kävelysiltaa pitkin. Silta huojui pelottavasti. Kulkijoita alkoi pelottaa ajatus, että he syöksyisivät alas. Heidän oppaansa rauhoitti heitä sanoen: ”Olen saatoja kertoja kulkenut tätä siltaa pitkin puolelta toiselle. Molemmiin puolin meitä on lujat kaiteet. Tiedän, että silta kyllä kestää. Tulkaa vain perässä.” Tosiasiat olivat tunteita tärkeämmät. Retkikuntalaiset luottivat siihen, että hekin pääsisivät yli rotkon, ja varmana turvallisuudestaan saivat rohkeutta jatkaa matkaansa.

Pyhän Jumalan ilmestyminen, tapahtuu se miten tahansa, herättää epäpyhässä maailmassa aina pelkoa. Kristittyjen jumalanpelko ei ole kuitenkaan samanlaista kuin pelko, jota koetaan ilman uskoa Jumalaan. Yliluonnollisen ja tuntemattoman edessä epäuskoisen on turvaututtava vain omiin neuvoihin. Päivän tekstissä on jotakin sellaisestakin pelosta.

Vartiomiehet menivät haudalta ylipappien luo kertomaan haudalla tapahtuneesta. Nämä puolestaan menivät neuvottelemaan vanhimpien kanssa tilanteesta. Se oli heillekin hämmäntävä ja pelottava. Siinä oli kuitenkin laatuero verrattuna Jeesuksen seuraajien hämmennykseen. Ylipapit ja vanhimmat jäivät epäuskon ja epätietoisuuden varaan, vaikka luulivat tuntevansa Jumalan. ”Mitä oikein on tapahtunut ja mitä tästä vielä voi seurata?” He yrittivät ratkaista ongelman omilla keinoillaan. He eivät tunnustaneet omaa pienuuttaan ja Jumalan suuruutta, joka tuli ilmi Jeesuksessa. Kristuksen omien hämmennys päättyi Jumalan ylistykseen. Vaikka he eivät pystyneet selittämään oman ymmärryksensä varassa kokemaansa, he uskoivat Jumalan suuriin tekeihin. Kristityn sydämessä on merkillinen vastakohtaisuus. Hän pelkää ja vapisee mutta on kuitenkin turvallisella mielellä.

Raamatusta puhutaan Jumalan nimeä kohtaan tunnettavasta pelosta. Koska me olemme syntisiä ja Jumala on ilmaissut vihasa syntiä kohtaan, johtuu ihmisen pelko

Jumalan edessä syvimmältään henkilökohtaisesta syyllisyyden tunnosta. Tähän pelkoon ja hätään Kristus on tuonut avun. Hänen kauttaan näemme Jumalan suuren rakkautta meitä kohtaan. Kuka tahansa saa oikeuden uskoa syntinsä anteeksi ja tulla osalliseksi pelastuksen lahjasta. Jumalanpelkoon liittyy myös Kristuksen pelko. Se on nöyryyttä suuremman edessä. Samalla kristitty saa uskoa: ”Suuruutensa ja rakkautensa tähden hän pitää minusta huolen.” Jumalanpelossa on tulevaisuuden toivoa, pelastusvarmuutta sekä nöyrää rakkautta häneen. Jumalan viha syntii vastaan sai vastauksensa Jeesuksen ristillä. Se on taustana pääsiäisen ilosanomalle. Jumalan anteeksi-antava rakkaus sitoo yhteen pitkäperjantain ja pääsiäisen.

Tyhjä hauta sai aikaan tunteiden sekamelskan. Haudalle saapuvia naisia ohjasi yksi ajatus: Jeesus on kuollut. Vaikka Jeesus oli ennustanut ylösnousemuksensa ja sen lisäksi Vanhassa testamentissa oli vähäisiä viittauksia ylösnousemususkoon niin, että esimerkiksi Luukas puhuu kirjoitusten toteen käymisestä (Luuk. 24:44), eivät naiset osanneet odottaa kokemaansa. He olivat kasvoitusten Jeesuksen ylösnousemuksen kanssa. Kukaan ei voinut tehdä sitä tyhjäksi. Oli luonnollista tuntea Jumalan pelkoa, kun Kaikkivaltias ilmaisi voimansa pienelle ihmiselle. Oli luonnollista tuntea nöyrää iloa, kun sai ottaa vastaan lahjoista suurimman. Jeesuksen lausumat sanat Lasaruksen haudalla eivät jääneet vain sanoiksi. Hän on juuri sitä, mitä hän itsestään sanoi: Ylösnousemus ja Elämä. Siihen usko tarttuu kiinni.

Pääsiäisellä on paljon annettavaa meillekin. Usko ei rakennu tunteiden varaan vaan tarttuu tosiasioihin. Se silta, jonka Jeesus rakensi meille yli kuoleman kuilun, kestää ja vie perille kirkkauteen tämän elämän peloista ja vaikeuksista huolimatta. Siksi meille on kerrottu Jeesuksen kärsimyksistä ja ristinkuolemasta. Hänen ylösnousemuksensa on todistus siitä, että synti ja kuolema on voitettu. Jumala on antanut kaikki meidän syntimme anteeksi. Meille on tarjolla ylösnousemustoivo. Kaikki nousevat keran joko elämään tai tuomioon (Joh.5:28–

29). Jumalan tahto on, että kaikki pelastuisivat. Joka uskoo Jeesukseen, saa kokea turvallisen jälleennäkemisen rakkaan Vapahtajansa kanssa tämän herättäessä hänet viimeisenä päivänä kuolonunesta ikuisen elämään (Joh. 6:40).

Antti Herkkola
Kalvolan kirkkoherra

Ylösnouseksen todistaja

Luuk 24:36-49

1. sunnuntai pääsiäisestä 19.4.

Seurakunta viettää juhla-aikaa. Suuriin juhliin liittyy niin valmistautumisaika kuin jälkiviikkokin. Hiljaisen viikon jälkeen pääsiäistä seuraa pääsiäisviikko, jonka aikana voidaan viettää hiljaisen viikon tapaan jumalanpalveluksia päivittäin. Tämä voisi ohjata luterilaistakin kärsimyspainotteista pääsiäisen viettoa tasapainoisempaan suuntaan. Saa myös iloita ylösnousemuksen riemulla! Pääsiäisviikko päättyy valkoisten vaatteiden poisriisumisen sunnuntaihin. Tästä lähtien pääsiäisenä kastettujen tehtävänä oli todistaa jokapäiväisessä elämässä ylösnousesta Vapahtajasta.

Evankeliumi kertoo Jeesuksen ilmestymisestä opetuslapsille. Ilmestyessään hän ei halua säikytellä kuten kauhu elokuvien haamut, vaan hän toivottaa rauhaa. Tuo toivotus vakuuttaa sekä ilmestyjän hyvää tahtoa kuulijoita kohtaan että sydämen rauhaa, jonka Jeesus lahjoittaa.

En voi olla ajattelematta inhimillisesti Jeesuksen hieman nauttineen ajatuksesta, kun hän yhtäkkiä ilmaantuu ystäviensä keskelelle. Mitä he ajattelisivat ja miten hän saisi heidät vakuuttumaan? Kukaan ei ollut ennen palannut kuolemasta elämään vastavalla tavalla ylösnousemusruumiissa. Mitä muuta Jeesus voi kuin yrittää esittää todisteita ystävilleen. Käsissä ja jaloissa näkyi vieläkin naulanjäljet. Jeesus ei ollut henkiolento, ilmestys, aave tai kummitus.

Hänellä on ruumis, vaikkakin erilainen ja uudistettu. Häntä sai koskettaa. Kun vieläkin jäi epäilyksiä, Jeesus pyysi syötävää. Ei se ollut ylönousseelle enää tarpeellista mutta toki vieläkin mahdollista. Jeesus otti kalan käteensä ja söi sitä. Nyt ruumiillisuus oli vakuutettu jo vahvoin todistein.

Sitten oli selitysten aika – ”tätä minä tarkoitin”. Jeesus oli kirjoitusten täyttymys. Hänestä oli kerrottu jo laissa, profeetoissa ja psalmeissa. Nyt tarvittiin vain ymmärryksen avautuminen. Jeesus avasi opetuslasten ymmärryksen ja kirkasti tutut kirjoitukset. Se mitä oli tapahtunut, oli jo kirjoituksissa ennalta kerrottu. Tutut tekstit alkoivat elää, kun Jeesus avasi ne. Samalla tavalla Pyhä Henki avaa meidän ymmärryksemme tajuamaan kirjoitukset. Kuten etiopialaiselta hoviherralta, voimme kysyä itseltämme ja kuulijoiltamme: ”Ymmärrätkö myös mitä luet?”

Miten vakuutamme tämän päivän kuulijoita ja epäilijöitä, miten käsittelemme omia epäilyksiämme? Tarvitaan sekä tiedollista vakuuttamista että kokemuksellista havaintoa siitä, että Jumalan sana ja usko toimii vielä tässäkin ajassa. Ratkaiseva on evankeliumin viimeinen lause: ”Pysykää tässä kaupungissa, kunnes saatte voiman korkeudesta.” Ilman Pyhää Henkeä ei ole uskoa, kuten kolmannen uskonkappaleen selityksessä Katekismuksessa todetaan.

Nyt alkaa uusi aika. Nyt on lähdeittävä saarnaamaan parannusta ja syntien anteeksiantamusta Jeesuksen Kristuksen nimesä kaikille kansoille. Evankeliumiin sisältyy lähetyskäsky Luukkaan mukaan. Pääsiäisen tapahtumista on tiedotettava kaikille kansoille. Evankeliumit päättyvät valtavan dynaamiseen visioon: liikkeelle ja evankeliumi kaikille kansoille!

Jeesus lupaa myös voiman työhön. Tämän lupauksen täyttymisestä Luukas jatkaa toisen teoksensa, Apostolien tekojen alussa. Niin käsky kuin lupaus ovat voimassa edelleen. ”Haudalle kuolleen maailman tuot ylönousemuksen” (virsi 419).

Matti Salomäki
Pielaveden kirkkoherra

Hyvä paimen

Joh 10:1-10

2. sunnuntai pääsiäisestä 26.4.

Tänä sunnuntaina tulisi saarnata Jeesuksen äänen kuuntelemisesta.

Olin vuosia sitten vieraana maatilalla, jonka aitauksessa oli lampaita. Me vieraat kutsuimme niitä – halusimme nähdä ne lähempää ja syöttää niitä – mutta ne pysyivät kaukana. Sitten talon isäntä kutsui. Lauman liike pysähtyi, pääät kääntyivät ja minusta tuntui, että lampaiden korvat nousivat. Pian lauma kiirehti isännän luokse. On lampaita, jotka tulevat, kun kuka tahansa kutsuu niitä. Tai vaikka ei edes kutsuisi. Tämän talon lampaat kuuntelivat ja tottelivat vain isännän ääntä.

On niin monenlaisia ääniä, puheita, opettajia ja opetuksia. Maailmamme on sekava, epäselvä, ristiriitainen ja hämmentävä. Jeesus kutsuu kuuntelemaan hänen ääntään ja seuraamaan häntä. Hän sanoo sunnuntain evankeliumissa, että hänen omansa – lampaansa – tekevät näin.

Usein luotetaan ihmisen sisimpään ja kehotetaan kuuntelemaan sitä. Saatetaan sanoa, että Jeesukseen uskova ihminen kuulee Jeesuksen äänen kuuntelemalla sisintään. Onko unohtettu syntiinlankeemus? Ennen sitä ihmisen sisin kertoi selvästi Jumalan tahdon. Lankeamisessa taju Jumalan tahdosta ei kokonaan kadonnut ihmisestä mutta hämärtyi pahoin. Ihmisen sisin voi kertoa oikeasta ja väärästä oikein mutta myös väärin. Sisimpämme tarvitsee sen kuuntelemista, mitä sanovat kymmenen käskyn laki ja Vanhan testamentin profeetat. Ja etenkin mitä Jeesus ja hänen apostolinsa opettavat oikeasta ja väärästä. Nämä kirkastavat sisimpämme hämäräyttä, ja saamme paremmin selvää, mikä on Jumalan tahto.

Ihmisen sisin ei siis ole oikean ja väärän korkein auktoriteetti. Jos sisimpämme sanoo toisin kuin Raamattu, ei pitäisi olla epäselvää, missä kuuluu Jeesuksen ääni. Se kuuluu Raamatusta. Usein tämä on epäselvää.

Toisinaan arvostellaan voimakkaasti, jos vetoaa Raamattuun ja sanoo sen kertovan

oikean ja väärän. Saatetaan sanoa, ettei ole johdonmukainen. Jos vaadit, että on toimitettava Raamatun mukaan, sitten sinun pitäisi kieltäytyä syömästä sianlihaa ja kivittää pahantekijät – Vanhassa testamentissa kun ovat nämäkin määräykset. Ellet noudata näitä, valikoit Raamatusta ne käskyt, jotka ovat sinulle sopivia, ja unohdat ne, joista et pidä tai jotka eivät mielestäsi sovellu tähän aikaan. Näitä ajatuksia saatetaan esittää myös korkealta kirkolliselta taholta.

Minun on vaikea ymmärtää tällaisia puheita. Kristityt ovat aina opettaneet, että Raamatua tulee lukea Jeesuksen ja hänen apostoliensa opetuksista – siis Uudesta testamentista – käsin. Jumalan ilmoitus kirkastui ja loistaa kirkkaimmin hänen Pojassaan ja siinä, mitä Uuteen testamenttiin on kirjoitettu. Jos Uusi testamentti opettaa, että jokin Vanhan testamentin määräys ei enää ole voimassa, sitten sitä ei enää noudateta. Jos Jeesus ja hänen apostolinsa antavat määräyksiä, joita ei ole Vanhassa testamentissa, niitä täytyy noudattaa, vaikka ne olivat vastoin sitä, mitä voi lukea Vanhasta testamentista. Kuulemme Jeesuksen äänen Raamatussa, jota luemme näin.

Jeesus kertoo, miten kadotuksen ansainnut saa ikuisen elämän. Jos tässä asiassa kuuntelemme sisintämme, emme varmasti kuule, mikä on totta. Kun on kyse pelastumisesta, ihmisen sisin ei ole vain hämärä vaan pimeä. Hyvän Paimen kertoo, että kadotuksen ansainnut saa ikuisen elämän häneen uskomalla. Ihmisen ei tarvitse tehdä mitään ansaitakseen taivaan. Riittää, että turvautuu Jeesukseen. Niin omistaa, mitä Jeesus on ansainnut meille.

On turvallista kuunnella Jeesuksen ääntä, koska se ei vie harhaan. Kannattaa miettiä myös tätä **Martti Lutherin** syvää ajatusta: ”Jos minun pitää joutuman petetyksi, niin tahdon kernaammin tulla Jumalan pettämäksi – jos se olisi mahdollista – kuin ihmisen. Sillä jos Jumala minua pettää, niin hän kai itse vastaa siitä ja antaa minulle korvauksen siitä. Mutta ihmiset eivät voi minulle korvata sitä, jos he ovat minut pettäneet ja helvettiin saattaneet.”

Sunnuntain evankeliumissa Jeesus puhuu portista, josta oikea paimen kulkee

mutta josta varkaat ja rosvot eivät mene. Luultavasti Jeesus tarkoittaa portilla sitä, mikä tie ihmisten Pelastajan täytyi kulkea. Hänen täytyi ottaa kannettavakseen ihmisten synnit, kärsiä niiden rangaistus ja kuolla. Muut, jotka ovat esiintyneet ihmisten opettajina ja pelastajina, eivät ole tehneet tätä.

Jeesus sanoo myös, että hän on portti, jonka kautta tullaan lammasmaahan. Hän on portti Jumalan yhteyteen, eikä muita portteja ole. Häneen uskomalla on Jumalan oma, eikä muita teitä Jumalan omaksi ole.

Jeesus on siis enemmän kuin kukaan muu. Ja tästä on näyttö: hän nousi kuolleista. Niin ei ole tapahtunut kenellekään toiselle. Jeesus ei ole yksi mahdollisuus – hän on se ainoa.

Jari Rankinen
Sleyn aluejohtaja
Vammala

Jumalan kansan koti-ikävä

Joh. 14:1-7

3. sunnuntai pääsiäisestä 3.5.

Päivän evankeliumi vie uskon salaisuuden ytimeen. Jeesus on tie, totuus ja elämä, ja vain hänen kauttaan on mahdollista tuntea isä.

Jae 1: Välittömästi ennen sanoja: ”Älköön teidän sydämenne olko murheellinen” Jeesus on ennustanut Pietarin tulevan luopumuksen. Jeesus on puhunut omasta lähdestään, ja opetuslapsilla on kaikki syy olla levottomia. Jos edes kallioluonteinen Pietari, joukon johtaja, ei kestäisi tulevissa koettelemuksissa, kuinka muutkaan kestäisivät? Jeesus ensin ennustaa tulevan ahdingon ja luopumuksen ja heti näiden sanojen jälkeen käskee opetuslapsia olemaan levollisia. Näillä voimallisilla sanoilla Jeesus todistaa jumaluudestaan. Hän näkee opetuslasten sydämeen ja luo valoa pimeyteen, jo-

ka on laskeutumassa.

Millä Jeesus lohduttaa opetuslapsiaan? Jeesus ei vain vakuuttele tai rauhoitele, hän sanoo: ”Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun.” Uskossa Jumalaan on suurempi voima kuin missään ahdistuksissa, jotka ihmisistä voivat kohdata.

Jae 2: Jeesus on lohduttanut Pietaria hetki sitten lupaamalla tälle pääsyn sinne, minne hän on menossa. Nyt Jeesus sanoo samat sanat kaikille opetuslapsille ja valaa toivoa näiden levottomiin sydämiin: Minun isäni talossa on monta huonetta. Ei vain Pietarille, ei vain Jeesuksen lähipiirille, vaan kaikille uskoville.

Jae 3: Jeesus ennustaa paitsi tulevan kuolemansa myös ylösnousemuksensa. Hänen maallinen tehtävänsä on päättymässä ja hän on kuoleman ja ylösnousemuksensa kautta menossa valmistamaan sijaa opetuslapsille. Jeesus ennustaa paitsi murheellisen eron, myös riemullisen jälleen näkemisen kuoleman jälkeen.

Jae 4: Jeesus kertoo jo opettaneensa tien Jumalan valtakuntaan. Silti opetuslapset ovat edelleen hämillään. Pietari oli valmis antamaan henkensä Herransa puolesta, jotta voisi seurata tätä, mutta Jeesus oli tyrmännyt hänet. Pietarin ehdottama tie ei ollut se tie, mitä Jeesus tarkoittaa. Omien tekojen tie, vaikka se veisi marttyyrikuolemaan, ei ole se tie, josta Jeesus puhuu. Jeesus puhuu uskon tiestä.

Jae 5: Tuomas lausuu ääneen sen hämmennyksen, joka opetuslapsilla on. He ovat edelleen uskossaan epävarmoja eivätkä vieläkään ymmärrä Jeesuksen sanoja, vaikka ovat kulkeneet tämän kanssa jo kolme vuotta. Vasta vähän ennen Jeesuksen kuolemaa heille alkaa selvitä, kuka Jeesus todella on – ja silti pitkäperjantain tapahtumat saattavat heidät hämmennyksiin.

Jae 6: Jeesus lausuu kuuluisat sanansa. Hän on tie, totuus ja elämä, ainoa tie Isän luo. Jeesus ei tässä kohden enää sano mitään uutta, vaan hän summaa koko siihenastisen opetuksensa. Jeesus on tie, hän ei vain opeta tietä filosofien tavoin, vaan itse on tie. Hän on totuus, jokainen hänen sanansa on luotettava. Hän on elämä, kuolema ei voi pitää häntä hallussaan, ja vain hänen kaut-

taan voi elää todellista elämää.

Jae 7: Mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan ”Jos te olisitte tunteneet minut, te tuntisitte myös Isäni”? Eivätkö opetuslapset sitten tunteneet häntä? Opetuslapset tiesivät kyllä saarnaaja Jeesuksen ja Abrahamin Jumalan, mutta he eivät tunteneet Isää, jonka Jeesus ilmoittaa. Vasta kun opetuslapset ymmärsivät, että Jeesus on kaikkivaltias tosi Jumala, he saattoivat oppia tuntemaan sen kaikkivaltiaan Isän, joka Jeesuksen oli lähettänyt. Vain Jeesuksen kautta on mahdollista oppia todella tuntemaan Isä. Vain se, joka tuntee Jeesuksen Jumalana, voi tuntea Isän Jumalan.

Wille Huuskonen
Teol. yo., Helsinki

Taivaan kansalaisena maailmassa

Joh. 15: 10-17

4. sunnuntai pääsiäisestä 10.5.

Sunnuntain aiheen mukaisesti Pyhän Hengen johtamina kristityt saavat jo nyt elää taivaan kansalaisina maailmassa. Eli varsinainen kotimaamme on taivaassa. Siellä eivät enää vaikuta synti, perkele ja kuolema, jotka vielä tässä ajallisessa elämässä tekevät tiemme raskaaksi. Tulevasta päämäärästä käsin määräytyy myös ajallisen elämän kutsumuksemme. Meidät kutsutaan elämään ylösnousemuselämää Herran Jeesuksen yhteydessä. Taivas on jo läsnä siellä, missä eletään Jumalasta käsin, hänen tarkoitusperiään etsien ja toteuttaen.

Rakkauden ja käskyjen noudattamisen välillä on yhteys. Siinä on rakkaus, että Jumala on ensin rakastanut meitä, ja tästä rakkaudesta käsin avautuu mahdollisuus myös Jumalan käskyjen noudattamiseen. Kun saamme uskoa, miten paljon Jeesus on meitä rakastanut, viriää siitä uskosta halu elää Jumalan tahdon mukaan. Käskyjen noudattamisella ei kerätä ansioita Jumalan edessä – suorittaminen ei nouse vapaasta

hengestä – vaan Pyhän Hengen ohjaamalla kristityillä käskyjen noudattaminen on ”vapaa valinta”, jossa vaikuttaa Kristuksen ylönousemusvoima. Toisaalta yhteys toimii Jeesuksen opetuksen mukaan toisinkin päin: käskyjen noudattaminen auttaa pysymään Kristuksen rakkaudessa. On kysymys jonkinlaisesta ”positiivisesta noidankehästä”: hyvät teot synnyttävät lisää hyviä tekoja, kun Kristuksen rakkaus saa kaikesa vaikuttaa.

Jeesus kertoo puheensa motiivina olevan, että ilo lisääntyisi kristittyjen sydämissä (J. 11). Näin hän vahvistaa todeksi sen, että ilo Herrassa on meidän väkevyyttemme (Neh. 8:10). Käskyjen täyttäminen on helpompaa iloisella kuin nurjalla mielellä. Evankeliumi ja Jumalan lahjojen havaitseminen ja niistä iloitseminen ja kiittäminen ovat omiaan lisäämään iloa ja myönteistä elämän perusvirettä. Suurimmaksi käskyksi Jeesus nimeää rakkauden toisia kristittyjä kohtaan, puhuuhan hän tässä nimenomaan opetuslapsilleen eikä yleisesti ihmisille. Miten suuri todistusvoima onkaan kristittyjen välisellä rakkaudella tälle maailmalle (Joh. 13:35), ja miten puutteelliseksi se usein jääkään!

Ystävyyden Jeesus edelleen pitää tärkeänä sitä, että tehdään niin kuin hän on käskennyt. Ystävälle uskoudutaan, niin kuin Jeesuksen on saattanut meille tietoon sen kaiken, mitä Isä on ilmoittanut. Ystävyyteen hän on itse valinnut meidät eli antanut uskon lahjan ja synnit anteeksi. Uskoon tulomme saamme siis nähdä Jeesuksen, ei omaksi, valinnaksi. Ystävyys Jeesuksen kanssa merkitsee käytännössä liikkeelle lähtöä ja hedelmien tuottamista. Eli uskon elämään kuuluu dynaamisuus, liike, uuden oppiminen ja omaksuminen. Pysähtymisessä sen sijaan uhkaa penseys, niin yksittäistä kristittyä kuin koko seurakuntaakin. Tälle tielle lähdetessä Jeesus antaa huikEAN lupauksen: kun Jeesuksen tahdon mukaisia asioita pyydetään, niin Jumala niitä myös meille antaa. Eli on oikein pyytää Jumalalta Hengen hedelmiä. Hän tahtoo niitä meissä vaikuttaa (ks. myös 2. lukukappale: 1. Joh. 3:22).

Jeesuksen puhe on ryhdikkyydessään varsin puhutteleva. Ennen kaikkea Jeesus

puhuu Jumalan lapsen vastuullisuudesta. Meille on annettu luomisessa paljon mahdollisuuksia, ja Jeesus on tullut sovittaakseen meidät Jumalan kanssa ja puhdistaakseen meidät, jotta voisimme lahjojamme ja elämäämme käyttää oikein. Sama Herra, joka tähän Jumalan tahdon mukaiseen ylönousemuselämään meitä kutsuu, on se Herra, joka on nämä kaikki käskyt täyttänyt. Niinpä nämä kehotukset ohjaavat yhä lähempään yhteyteen Kristuksen kanssa: saanaan, rukoukseen, kristittyjen yhteyteen ja ehtoolliselle. Vastuullisuutta on myös se, ettei jää kovin pitkäksi aikaa katselemaan syntiä ja omaa langenneisuuttaan vaan pian kääntyy syntinsä kanssa Kristuksen puoleen. Hän antaa langenneelle anteeksi, nostaa ylös ja antaa aina uuden mahdollisuuden. Kristus on yhtä aikaa anteeksiantamus ja esimerkki oikeasta elämästä, onhan hän täynnä armoa ja totuutta (Joh. 1:14).

Lauri Seppänen

Sydämen puhetta Jumalan kanssa

Luuk. 11:5-13

5. sunnuntai pääsiäisestä 17.5.

Rukous ei aina ole kovin yksinkertaista. Kuten vertauksen mies joutui kerjäämään leipää vastahakoiselta ystävaltään, niin mekin usein koemme, ettei Jumala ole innokas vastaamaan meidän pyyntöihimme.

Tekstimme vertaus ei puhu siitä, mitä sinä tarvitsisit itseäsi varten, vaan siitä mitä tarvitset toisia varten. Et voi ehkä antaa rakkaillesi sitä, mitä he eniten kaipaavat, koska omat kätesi ovat tyhjäT. Jostain muualta pitää elämän eväät heille etsiä. Vertaus lupaa: saat toimia kuten tekstimme mies ja jatkaa kolkuttamista, kunnes Taivaallinen Ystäväsi antaa sinulle sen, mitä rakkaasi tarvitsevat. Sinun ei tarvitse jättää Jumalaa rauhaan ja lopettaa rukousta kesken ”koh-telaisuussyistä”.

Joskus meistä toden totta saattaa tuntua kuin vertauksen miehestä: Vaikka Jeesuksen pitäisi olla ystäväni, ei se kyllä yhtään siltä näytä. Mutta juuri silloin meidän pitää tehdä kuin tämä mies toimi: uskoa Jeesuksen ystävyYTEEN, vaikka koemmekin kaikkea muuta.

Vertauksen sanoma on lupaus: Jeesus vastaa rukouksiisi varmasti – sillä hän on sinun paras ystäväsi. Tässä ei ole kysymys vihollisesta, joka olisi lepytettävä, eikä kauppiasta, jolle pitäisi maksaa täysi hinta. Ei, on kysymys ystävästä, joka rakastaa sinua ja omiasi ja tahtoo koko sydäimestään teidän parastanne.

Ja sitten Jeesus sanoo: Anokaa, etsikää, kolkuttakaa – nämä sanat tarkoittavat alkukielellä: tehkää sitä jatkuvasti. Älkää lopettako rukouksenne kesken kaiken. Jeesus lupaa, että teille annetaan, teille avataan, teidät johdatetaan paikkaan, mistä löydätte etsimänne.

Kuvittele lasta, jolla on nälkä ja joka menee isänsä luo pyytämään leipää. Maailmassa ei ole yhtään isää, joka panisi lapsensa pieneen, ojennettuun kätöseen käärmeen tai skorpionin. Tekisikö Taivaallinen Isämme sitten sillä tavalla meille, rakkaille lapsillemme? Ei tietenkään! Hän antaa meille aina vain pelkkää hyvää.

Entä sitten kaikki ne ”käärmeet ja skorpionit”, jotka ovat meitä elämämme aikana pistäneet – kuka ne meille antoi? Saatanako? Ei, vaan Jumala. Muistelepa elämäsi taaksepäin: varmaan olet monta kertaa pyytänyt Jumalalta jotain, mistä jälkeenpäin tajusit: ”Pyysin käärmettä, en leipää. Hyvä, ettei Taivaallinen Isäni antanut minulle sitä, mitä silloin rukoilin.”

Varmaan voit myös sanoa monesta elämäsi murheesta jälkeenpäin: ”Se oli minulle tarpeellista. Uskoisinko Jeesukseen, tarvitsisinko häntä, jos sitä surua ei olisi ollut? Tuntisinko ollenkaan sitä Pyhän Hengen voimaa, joka auttoi minua uskomaan ja toivomaan pimeyden keskelläkin?” Samalla tavalla saat uskoa tämänhetkisestä vaikeudestasi: eräänä päivänä tulet näkemään, ettei se ollut käärme eikä skorpionin. Sinä tarvitsit juuri tätä asiaa pysyäksesi taivaan tiellä.

Mutta oman Poikansa ristille lyötyyn käteen Jumala joutui kerran antamaan käärmeen ja skorpionin...

Mailis Janatuinen

Kirjassa Jää luoksemme: Luukkaan evankeliumi vuoden joka päivälle